

Djangoda app nima?!, hosil qilamiz va tanishamiz || 3-dars

Bu maqolada sizlar bilan app ning vazifasi haqida bilib olamiz. app yaratamiz va u bila tanishamiz.

Django 3-dars

App nima?!

Django applari

Django projecti ham applardan tashkil topgan bo'ladi.

Djangoning 6 ta app mavjud:

1. **admin**
2. **auth**
3. **contenttypes**
4. **sessions**
5. **messages**
6. **staticfiles**

Har bir appning o'z vazifasi mavjud. Masalan: Admin appi admin paneliga javob beradi...

Siz web sayt yaratish uchun applardan foydalanasiz. Siz o'zingiz yangi app yaratasiz.

App hosil qilish

Buning uchun siz django projecti bor papkani oching va CMD ni o'sha yerdan ishga tushiring.

CMD ga yozing:

```
C:\Users\User\Desktop\library>python manage.py startapp lib_app  
C:\Users\User\Desktop\library>
```

Bu amalingizdan so'ng sizda libapp nomli yangi papka hosil bo'ladi. Siz libapp nomli app hosil qildingiz ammo siz istagan nomli app hosil qilishingiz mumkin(project nomi bundan mustasno). Agar siz settings faylidagi applar orasiga 'lib_app' deb yozib qo'ysangiz siz django projectingizga bu appingizni ulagan bo'lasiz.


```
# Application definition  
  
INSTALLED_APPS = [  
    'django.contrib.admin',  
    'django.contrib.auth',  
    'django.contrib.contenttypes',  
    'django.contrib.sessions',  
    'django.contrib.messages',  
    'django.contrib.staticfiles',  
    'lib_app'  
]  
  
MIDDLEWARE = [  
    'django.middleware.security.SecurityMidd
```

lib_app ulash

Siz to'g'ri ulaganingizni bilmoqchi bo'lsangiz CMDga:

```
C:\Users\User\Desktop\library>python manage.py runserver
```

yozing va "Enter".(avvalgi darslarda tushuntirilgan edi). runserver qilib bo'lganimizdan so'ng lib_app nomli app papkamizda "__pycache__" nomli papka hosil bo'ladi bu siz app ni to'g'ri ulaganingizdan dalolat.

Appning tuzulishi bilan tanishamiz !!!

Hosil qilib olgan appmizda(lib_app papkada):

- __pycache__ papka
- migrations papka
- __init__.py
- admin.py
- apps.py
- models.py
- tests.py
- views.py

`__pycache__` papka => Bu papkada boshlanishida hech narsa bo'lmaydi. Keyinchalik fayllar to'lib ketadi. Bu papka python fayllar o'zaro aloqasini yanada yaxshilaydi.(python bilan tanishayotganingizda o'rgangansiz)

`migrations` papka => Bu sizga hali tanish bo'lmagan migrate va makemigrations amallari natijasida hosil bo'lgan fayllar shu papkaga yig'iladi. Backend dasturchilar bu fayllarga tegmaydi bu fayllar faqatgina ma'lumotni saqlab turish vazifasini bajaradi.

`__init__.py` => Bu fayl - Python uchun kataloglarni (ya'ni folder) paketlar (package) kabi ko'rib chiqishi uchun talab qilinadi. Eng oddiy holatda, `__init__.py` shunchaki bo'sh fayl bo'lishi mumkin, lekin u paket uchun boshlang'ich kodini bajarishi yoki quyida tavsiflangan *all* o'zgaruvchisini o'rnatishi mumkin.

`admin` => Bu fayl admin panel uchun modellarimizni ko'rishga yordam beradi. Admin panelni django'ning o'zi to'liq nazorat qiladi. Biz esa admin panelda qaysi modellar ko'rinishi holos. Shunda server himoyasi ortadi.

`apps.py` => Bu appmizning eng asosiy qismi ammo bu qismga backend dasturchilar juda ham kam teginishadi. Shuningdek, u mavjud modellarning ro'yxatini saqlaydi.

`models.py` => Bu faylga modellarimizni yozamiz. OOP dagi bilimlarimizni shu yerda qo'llaymiz. Bu fileda yozgan classlarimiz django'ning modelidan nasl olinsa classlar ma'lumotlar omborida yangi yacheykalarni hosil qiladi. Django orqali siz bema'lol ma'lumotlar ombori bilan ishlay olasiz.

`tests.py` => Bu fayl orqali senior developerlar o'z appini sinovdan o'tkazadi: Tezligi, himoyasi...

`views.py` => Bu fayl o'z nomi bilan views - "ko'rinish". Bu fayl orqali siz web saytingiz oynasiga istagan ma'lumotingizni olib chiqishingiz mumkin. Html faylini ulab bema'lol web saytingizda ko'rsatishingiz mumkin. Html faylinigizga malumotlar omboridagi malumotlarni ham shu fayl orqali olib chiqasiz. Frontenddan kelgan malumotni ham shu fayl orqali backendga o'tkazasiz.

Ingiliz tilini bilsangiz [Documentation](https://docs.djangoproject.com/en/3.1/intro/tutorial01/) (<https://docs.djangoproject.com/en/3.1/intro/tutorial01/>)

Xulosa: Tushunmagan joylaringiz bo'lsa albatta telegram manzilimizga yozishingiz mumkin. Raxmat hammaga. Keyingi darslarda ko'rishguncha !!!

Maqola muallifi: Bunyodbek Abdurazzoqov